

С. Ю. Кондратюк,

методист трудового навчання, технологій лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Реформу нової української школи розраховано на тривалий час, і її результативність в основному залежить від ґрунтовного опрацювання та дотримання нормативних документів і педагогічної майстерності вчителя. Які ж сучасні реалії освітньої галузі? У наш час пришвидшеними темпами відбувається інтеграція України в Європейський простір, не зважаючи на складнощі реформування та війну з російським агресором. Для цього держава втілює в життя стандарти Європейського Союзу, зокрема освітні.

За останній час прийнято багато базових законів, що визначають діяльність освітніх закладів, а саме: Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту», Концепція Нової української школи, Державний стандарт базової середньої освіти, Професійні стандарти вчителів початкових класів та загальної середньої освіти, Положення про атестацію педагогічних працівників тощо. Приділяється значна увага освіті дорослих, в першу чергу для перенавчання і отримання нової спеціальності. У зв'язку з воєнними діями на нашій території та пандемією Covid-19 освітні заклади масово переходять на дистанційну форму навчання. Вводяться нові форми освіти, такі як компенсаторна, інформальна та інші.

Отже, сучасна освіта знаходиться на стадії кардинальних змін, яких ще ніколи не зазнавала в такому масштабі. Реформування освітньої галузі має на меті дати поштовх розвитку нашої держави і в кінцевому результаті покращити рівень життя і добробут громадян, а у випускників шкіл *сформувати ключові та предметні компетентності*, а отже, – зробити їх конкурентоспроможними в дорослому житті. І це накладає на педагогічних працівників велику відповідальність за результати своєї праці.

У середній ланці освітніх закладів у 2022-2023 навчальному році у 5 класах почалося впровадження Державного стандарту базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898). Кожен учитель технологій обирає одну з чотирьох модельних програм, за якою навчати учнів у 5 класі, а в наступному 2023-2024 навчальному році – у 6 класі. Педагоги обирали модельну програму, яка найповніше б відповідала потребам їх вихованців, матеріальній базі майстерні, їхнім професійним можливостям.

До уваги учителів! Не допускається використання модельної програми у 5 класі одного авторського колективу, а в 6 класі – іншого.

Оскільки наразі відбувається бурхливий розвиток технологій виробництва, очевидно, що навчати використовувати морально застарілі інструменти минулих століть не доцільно. Тому у трудовому навчанні, технологіях також настав час для кардинальних змін. Це не означає, що потрібно відмовитися від

таких інструментів, адже базовий рівень володіння все ж має бути, хоча б для задоволення основних побутових потреб. Але, дивлячись в майбутнє, ми бачимо потребу в застосуванні у виробництві нових підходів, таких як *3D-друкування, робототехніка, застосування програмованих засобів*. На жаль, в школах застосування цих технологій гальмується через брак коштів. Але учителі технологічної галузі мають опанувати новітніми знаннями та намагатися використовувати сучасні методики, засоби навчання і сучасні технології виготовлення виробів. З цієї метою потрібно широко впроваджувати і використовувати під час уроків можливості інформаційних технологій та STEM-освіти. Учитель має бути готовим до зміни філософії призначення предмета та здатним навчати сучасним технологіям виробництва. Тому надзвичайно зростає *роль самоосвіти педагога*.

У практичній площині, наприклад, відомо, що перш, ніж виготовляти виріб, потрібно створити його графічний образ. У виробництві – це кресленики, ескізи, розгортки, шаблони, викрійки тощо. Тому сучасний учитель буде акцентувати увагу дітей не тільки на традиційному виконанні цих зображень вручну, а й застосовувати спеціалізовані комп'ютерні програми чи веб-сервіси. Звичайно, це потребує додаткових зусиль від педагога, особистої мотивації, а декому і вільного часу для самоосвіти, але результатом стане більш освічений учень. Девізом кожного учителя сучасної школи має стати гасло: *«Учитель, що перестав навчатися сам, перестав бути учителем для інших»*. Адже не можна сформувати одну з компетентностей «Навчання протягом життя», якщо сам цього робити не можеш.

Під час конструювання виробу потрібно орієнтуватися не тільки на його функціональність, як це традиційно відбувається на уроках, а й звертати особливу увагу на *дизайн виробу, креативну композицію його окремих складових*. Для цього доцільно формувати у дитини навички пошуку та аналізу інформації, створювати нове, опираючись на наявні зразки. Дитина має бачити красу речей та прагнути до досконалості, виготовляючи свої. Саме в цьому полягає основна ідея конструкторського етапу виконання учнівського проекту.

Звертаємо увагу, що для більш ефективного формування естетичних смаків дітей у нових модельних програмах введено *модуль з декоративно-ужиткового мистецтва чи дизайну*. Але увагу до створення красивих і досконалих речей потрібно приділяти завжди, а не лише під час опанування цим модулем. Для того, щоб завжди виникало бажання користуватись виготовленими виробами, вони мають бути привабливими.

Варто відходити від використання лише традиційних матеріалів в учнівських проектах (для технічних видів праці – це деревина і чорні метали, а для

обслуговуючих – тканина). У сучасному виробництві їх використання поступово мінімізується, а отже і в школі, яка готує дитину до майбутнього, також потрібно хоча б частково їх замінювати на інші. Звичайно, в життєвих реаліях сьогодення, коли забезпечення матеріалами покладено на батьків, не варто зводити до заміни, наприклад, деревини виключно фанерою. Радимо звернути увагу на *технологію апсайклінгу* – виготовлення нових речей, використовуючи матеріали із виробів, що вже не використовуються.

Учитель технологій має орієнтуватися на кінцевий результат своєї діяльності. Для цього потрібно досягти вимог очікуваних результатів навчання учнів, затверджених Держстандартом і прописаних в навчальних програмах.

Наприклад, результати навчання технологічної освітньої галузі передбачають, що учень повинен уміти створювати готовий продукт згідно з алгоритмом проектно-технологічної діяльності. Тому учитель, який формує предметні компетентності учнів, буде організовувати *самостійне виконання* стадій етапів проектування, не замінюючи їх надаванням вже готового результату своєї діяльності. Адже, щоб навчитися чомусь, потрібно це зробити своїми руками та продумати власною головою. Лише така діяльність даватиме найкращі результати. Отже, потрібно залишити в минулому підготовлені учителем кресленники чи викрійки, за якими учні виготовляли виріб. У результаті такої діяльності формувалася майбутній безініціативний робітник, який бездумно виконував вказівки своїх керівників і відповідно був неконкурентоспроможним працівником. Технологічна галузь в умовах НУШ має розвивати творчий потенціал дитини; формувати в неї технічне мислення, готовність до використання засобів сучасних технологій і створення естетичного дизайну виробу. А кожен здобувач освіти має бути здатним до підприємливості, конструктивної взаємодії у колективі, мати навички використання різноманітних технологій та технічних засобів.

Сучасних дітей потрібно мотивувати. Тому основне завдання учителя трудового навчання, технологій – донести до свідомості учнів розуміння того, що внаслідок навчання на уроках вони зможуть покращувати власний побут, а також задовольняти не тільки власні потреби, а й допомагати іншим людям. Наголошуємо, що вироби мають бути практичними – використовуватися для сім'ї, школи, суспільства чи патріотичного спрямування.

Відомо, що сучасна Нова українська школа потребує зміни функцій учителя. Сьогодні він не керівник дітей класу на своєму уроці, не носій і передавач їм своїх знань, а насамперед організатор освітнього процесу, помічник дитини, її радник та консультант. Основним завданням учителя технологічної галузі освіти є формування у дітей компетентностей та розвиток їх потенціалу. Отже, всю свою діяльність потрібно підпорядковувати саме цим вимогам. Важливими на уроках трудового навчання, технологій є не лише знання способів обробки матеріалів інструментами і обладнання та засвоєння алгоритму виготовлення виробів – предметні компетенції, а в першу чергу – розвиток особистості дитини, формування в неї життєвих навичок, допомога віднайти своє місце в житті. Учителю потрібно усвідомити та виробити власні конкретні способи формування на усіх своїх заняттях 11 ключових компетентностей та наскрізні уміння вихованців.

Навчальні програми, за якими буде здійснювати освітній процес предметів технологічної галузі у 2023-2024 навчальному році:

1) Технології – 5-6 класи (за вибором учителя):

- модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти

(автори Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.);

- модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.);

- модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Туташинський В.І.);

- модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.).

- Всі чотири модельні програми затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795.

2) Трудове навчання – 7-9 класи:

- «Навчальна програма з трудового навчання для закладів загальної середньої освіти 5-9 класи», затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

3) Технології – 10-11 класи:

- навчальна програма «Технології 10-11 класи (рівень стандарту)» затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407;

- навчальна програма «Технології 10-11 класи (профільний рівень)» затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.

4) Креслення:

- 7-8 класи спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням предметів технічного (інженерного) циклу – за навчальною програмою «Креслення. 7-8 класи» (лист Інституту модернізації змісту освіти від 25.09.2018 № 22.1/12-Г-904);

- 8-11 класи – курс за вибором за навчальною програмою «Креслення» (лист Міністерства освіти і науки України від 08.11.2019 № 22.1/12-Г-1055);

- 11 клас технологічного профілю – навчальна програма «Креслення 11 клас» (лист Інституту модернізації змісту освіти від 25.09.2018 № 22.1/12-Г-906).

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Провідною діяльністю учнів на уроках трудового навчання, технологій є практична робота з виконання учнівського проекту. Відповідно до цього, оцінювання має здійснюватися в переважній більшості за практичну діяльність дитини, тобто, за застосування отриманих і засвоєних знань на практиці. Це стосується як учнів 7-11 класів, що навчаються за навчальними програмами 2017-2018 років, так і учнів 5-6 класів, що навчаються за однією з чотирьох модельних програм 2021 року.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, згідно з наказом МОН від 01.04.2022 р. № 289, є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Оцінювання має бути орієнтованим на очікувані результати навчання, які прописані в навчальній програмі. Іншими словами – потрібно порівнювати очікування, які зазначені в програмі із фактичним рівнем знань і умінь учня/учениці. Щоб допомогти дитині робити це самостійно, на стенді навчальної майстерні мають бути розміщені критерії оцінювання.

Сучасне оцінювання набуло також нових функцій. *Оцінювання має використовуватися насамперед для підтримки і мотивації дітей, корекції їх діяльності, розуміння дітьми власного рівня розвитку на шляху до досягнення цілей навчання.* Тому дуже важливо ознайомлювати учнів з загальними критеріями оцінювання, а також перед виконанням кожного проекту розробляти конкретні власні критерії, які відображають певні види діяльності та кінцевий

результат. Цей процес здійснюється учителем на уроці разом з учнями. Усвідомлення дитиною вимог до результатів значно покращує якість виробу, розуміння мети діяльності на уроці.

Оцінка не має бути остаточним вердиктом чи констатацією рівня запам'ятовування фактів. Вона повинна давати поштовх для зростання, мати позитивний мотиваційний вплив на дитину, пробуджувати в ній бажання продовжувати навчання або виправляти помилки чи докладати більше зусиль для досягнення кращого результату. За бажанням дитини учитель зобов'язаний надати їй право перездати теоретичний матеріал чи переробити/додати виріб для отримання вищого балу. Адже важливими є знання, уміння та ціннісні орієнтири дитини, а не оцінка, яку вона отримала в певний час за певну діяльність. Термін перездачі, якщо цього забажає сама дитина, повинен бути визначений відразу після отримання оцінки, а учитель має підтримувати таке бажання дитини.

Поточне оцінювання тісно переплітається з формувальним. Фактично – це дві сторони єдиного цілого. Відмінність полягає в формі їх проведення. Наприклад, поточні оцінки виставляються в класний журнал, а формувальне найчастіше здійснюється словесно і не фіксується. Поточна оцінка виставляється в порівнянні з прописаним в програмі очікуваним результатом, а формувальна – це завжди порівняння з попередніми результатами успішності тільки самої дитини. Поточне ґрунтується на знаннях дитини та умінні виконувати певну практичну дію, а формувальне – на її компетентностях, цілісних уміннях виконувати завдання, розв'язувати поставлену задачу, ціннісних орієнтирах.

Під час *формувального оцінювання* відстежується особистісний розвиток учнів та власне процес здобуття навчального досвіду для набуття компетентностей. Цей процес має відбуватися постійно на кожному уроці і навіть під час позаурочної діяльності і здійснюватися не тільки учителями- предметниками, а і учнями. Важливе значення має самооцінювання та *взаємооцінювання* однокласниками. Залучення до оцінювання батьків допустимо лише для оцінювання результатів праці та успіхів власної дитини.

Отже, учитель відстежує процес навчання дитини, щоб визначити її поточний рівень, а потім на основі спостережень надає їй пропозиції щодо майбутніх дій. У результаті в дитини має покращитися рівень знань та умінь, зростає мотивація та бажання навчатися. У цьому полягає коригувальна функція формувального оцінювання.

Поточне оцінювання вказує рівень досягнень дитини на даний час. Ця оцінка може об'єднувати в одне і знання і уміння дитини, як за вивчене на даному занятті, так і опановане за минулий час.

Для впевненої орієнтації щодо новітніх вимог до оцінювання, потрібно досконало опрацювати вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів 5-6 класів Нової української школи, які визначає Державний стандарт базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898) та методичні рекомендації Міністерства освіти щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (наказ МОН від 01.04.2022 р. № 289). Орієнтиром щодо кінцевого результату навчання мають бути очікувані результати навчання, конкретизовані в основній таблиці модельних навчальних програм.

У практичній площині учителю варто орієнтуватися на очікувані групи результатів, які прописані у Свідоцтві досягнень та вести щоденник спостережень для кожного учня, де відображати успішність учня/учениці щодо результатів досягнень відповідно кожної групи протягом всього навчального року.

Порівняльна таблиця результатів навчання

Очікувані групи результатів Свідоцтва Досягнень	Вимоги Державного стандарту базової середньої освіти
Проектує та виготовляє вироби	Формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності
Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва	Творчо застосовує традиційні і сучасні технології
	Ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу
Виявляє самозарадність у побуті / освітньому процесі	Турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб

Рекомендації щодо особливостей дистанційного навчання

В умовах військових дій на території держави надзвичайно важливим є надання дитині психологічної та моральної підтримки. І саме творчий процес створення виробу відволікає увагу учнів від небезпек та повертає до звичного і безпечного попереднього довоєнного життя. Тому дистанційні заняття потрібно обов'язково почитати із налаштування дітей на позитивні емоції та думки, цікавитися їх життям, та всіма діями, словами вселяти впевненість у завтрашньому дні. Адже все буде Україна!

Під час навчання у дистанційному режимі існує проблема щодо *практичної діяльності дітей з виготовлення виробів інструментами*. Учителю потрібно пам'ятати, що він особисто відповідає за створення безпечних умов на своїх уроках. А тому лише він вирішує, яку практичну роботу давати для виконання, в якому обсязі, і як створити безпечні умови праці. Очевидно, що для цього бажано залучити батьків, які будуть спостерігати за своїми дітьми. Відповідно до Закону України «Про освіту» (розділ VI, стаття 52) батьки – повноправні учасники освітнього процесу.

Згідно із вимогами до учнівського проєкту, дитина виконує багато видів робіт, які не пов'язані з технологічним обладнанням та інструментами. Відповідно мінімізується небезпека травмування дитини. До прикладу, це може бути:

- пошук зразків-аналогів;
- конструювання власного виробу;
- розробка інструкційної картки;
- виконання ескізів окремих деталей;
- створення опитувань для маркетингових досліджень;
- обчислення вартості використаних матеріалів;
- підготовка тез для виступу на захисті проєкту тощо.

Радимо обирати такі об'єкти праці, які учні будуть використовувати для особистих та побутових потреб дитини: панно для оздоблення власної кімнати, підставки для гаджетів, органайзери для канцелярського приладдя, пенали, рамки для фото, сумки, гаманці, кухонні аксесуари тощо. Всі вироби обов'язково повинні бути практичними і естетично оформленими. Дуже важливою є практична діяльність щодо патріотичного виховання: плетіння маскувальних сіток, виготовлення портативних міні-пічок та «кішок» для розмінування, пошиття сумок медичної аптечки тощо.

Для активізації діяльності учнів під час віддаленого навчання учитель має широко використовувати різноманітні вебсервіси. Це передбачає досконале

володіння учителем інформаційно-комунікаційними технологіями. Відеолекції із застосуванням деяких вебсервісів, які можна використати для онлайн-навчання, розміщені тут: <https://is.gd/HLrDN>

Для урізноманітнення діяльності учнів або для самостійного виконання учнями проєкту, наприклад, при відсутності постійного зв'язку з учителем, можна використовувати відеоуроки сайту дистанційного навчання, URL: <https://is.gd/yRQuik>

Результати участі в обласній виставці-конкурсі «Нова українська школа Черкащини»

У середині квітня відбулася обласна виставка-конкурс «Нова українська школа Черкащини», за результатами якої посібник «Майстерня натхнення» визнано одним з найкращих і рекомендованим для впровадження у практику роботи педагогів області. Автори – Міняйло Н.І., Гурбич В.В. (учителі трудового навчання Канівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 імені Т.Г. Шевченка Канівської міської ради), нагороджені Дипломами Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації.

На жаль, в цьому році на конкурс подано лише 5 робіт, що свідчить про недостатню активність учителів трудового навчання у цьому заході. Найбільш поширені недоліки поданих робіт – використання неавторських матеріалів з мережі Інтернет та недосконале форматування контенту.

Обласний конкурс на найкращий електронний освітній ресурс

У конкурсі на найкращий електронний освітній ресурс в номінації «Трудове навчання, технології» подано 13 робіт, сім із яких було відзначено нагородами.

Дипломом Управління освіти і науки Черкаської обласної військової адміністрації відзначено:

1) творчу групу вчителів трудового навчання, технологій м. Черкаси у складі: Миронюк К.В. (Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів №20), Камінська О.О. (Черкаська загальноосвітня школа I-III ступенів №32), Шмиголь О.А. (Черкаська загальноосвітня школа I-III ступенів №8), Кириченко Н.В. (навчально-виховний комплекс «Черкаська загальноосвітня школа I-III ступенів №34 – ліцей спортивного профілю»), Кисленко Т.Л. (Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів №33), Плахотня Г.Л. (Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів №3) за серію цифрових ресурсів «Вебсайт «Навчально-методичне забезпечення технологій у 5-6 класах НУШ» (URL: <https://is.gd/y19sgn>);

2) Михайко О.Ю., учителя технологій Руськополянського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Руськополянської сільської ради, за серію цифрових ресурсів із теми «Простування та виготовлення брелка 5 клас. Технологія ручної обробки деревини» (URL: <https://is.gd/IOOhjl>).

Серед недоліків слід відзначити недосконалий опис методики використання поданих на конкурс матеріалів та не дотримання вимог Положення про обласний конкурс на найкращий електронний освітній ресурс.

На конкурс наступного року прошу врахувати пріоритетність матеріалів щодо викладання технологій у 5-6 класах.

Всеукраїнська учнівська олімпіада з трудового навчання, технологій

У III етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання, технологій взяли участь 32 учасники (17 з обслуговуючих видів праці і 15 із технічних видів праці).

Відповідно до наказу управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації від 22 грудня 2022 року № 145 олімпіада проходила у дистанційному форматі у два тури:

1. Теоретичний тур – учні/учениці давали письмові відповіді на 4 завдання з метою визначення рівня компетентнісних знань з базових технологій трудового навчання, проєктних технологій, креативності мислення, життєвого досвіду.

2. Практичний тур – виконання комплексної практичної роботи:

- з технічних видів праці: «Брелок для ключів» – 9 клас, «Подарункова настільна підставка для кулькової ручки» – 10 клас, «Подарунковий ящик для зберігання флешки» – 11 клас;

- з обслуговуючих видів праці: «Чохол для мобільного телефону» – 9 клас, «Чохол для ножиць» – 10 клас, «М'який чохол для окулярів» – 11 клас.

Процес змагань відбувався під відеозапис, який після проведення олімпіади викладався в папку Google-диска, доступ до якої для перегляду мали члени журі. Оригінали результатів виконання учнівських робіт надсилалися в інститут поштою у день проведення олімпіади. Зауважень щодо недотримання доброчесності організаторами олімпіади та учителями у членів журі не виникло. Відзначаємо якісну організацію процесу олімпіади і дякуємо відповідальним особам на місцях.

Результати роботи з виконання комплексного завдання (практичний тур) із технічних видів праці у переважній більшості були творчими та практичними, демонстрували вміння учнів самостійно виготовляти вироби. Перші 20 хвилин учасники мали змогу користуватися власним мобільним телефоном для пошуку зразків-аналогів виробу в мережі Інтернет. На їх основі учні проєктували та виготовляли виріб з визначеного переліку матеріалів. Учителі учнів були присутніми в навчальних майстернях і спостерігали за дотриманням правил безпеки праці своїх вихованців не втручаючись у їх діяльність.

Завдання теоретичного туру олімпіади були спрямовані на визначення рівня засвоєних знань відповідно до навчальних програм та на їх практичне застосування у конкретних життєвих ситуаціях. В загальному учні добре справилися із завданнями, але водночас продемонстрували недостатній рівень графічної підготовки (майже всі роботи учасників із виконання наочного зображення або технічного рисунка власної конструкції виробу були на низькому рівні). Також для учнів достатньо важкими виявилися завдання на виконання математичних обчислень з визначення розмірів виробів.

Учителям технічних видів праці під час підготовки учнів до олімпіади необхідно звертати особливу увагу на естетичну складову об'єктів праці, умінням доцільно оздоблювати вироби, обирати їх оптимальну конструкцію і форму, орієнтувати дітей на практичне застосування отриманих на уроках знань.

З обслуговуючих видів праці під час проведення олімпіади всі учасники добре справилися з завданнями. Роботи в переважній більшості були естетично оформленими, практичними, охайно виготовленими та демонстрували хорошу роботу учителів з формування практичних умінь і навичок у учениць.

Дівчата продемонстрували також хороший рівень теоретичної підготовки. Але і для них проблемними питаннями виявилися такі ж, як і в хлопців: конструювання власного виробу та його графічне зображення.

Учителям обслуговуючих видів праці рекомендується при підготовці учениць особливу увагу звертати на розв'язання компетентнісних завдань та на графічну підготовку дівчат. Звернути увагу також слід на якісне виготовлення внутрішньої частини виробу.

Олімпіада і в цьому році показала постійну проблему деяких відділів освіти з організації олімпіади – нечасна подача заявок на участь команд та помилки у поданих відомостях щодо учасників у них.

Переможцями змагань стали учні/учениці, які зайняли перші місця:

1. **Туркота Анна**, учениця 8 класу Чернобаївської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 Чернобаївської селищної ради Черкаської області;

2. **Цимбал Денис**, учень 9 класу Черкаської гімназії № 9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради Черкаської області;

3. **Черуха Сергій**, учень 9 класу Канівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 імені Т.Г. Шевченка Канівської міської ради в Черкаській області;

4. **Любчик Діана**, учениця 10 класу Смілянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 7 Смілянської міської ради Черкаської області;

5. **Ішкова Софія**, учениця 11 класу Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 8 Черкаської міської ради Черкаської області.

Переглянути світлини усіх учнівських виробів III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання, технологій можна за адресою:

- обслуговуючі види праці, URL: <https://is.gd/VAmCSE>;

- технічні види праці, URL: <https://is.gd/WdXIK4>;

- IV етап олімпіади з технологій (трудового навчання) не проводився (відповідно до листа МОН «Про проведення IV (фінального) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів у 2022/2023 н. р.» від 24.02.2023 р. № 1/2775-23).

Орієнтовні рекомендації щодо напрямків здійснення методичної роботи консультантами центрів професійного розвитку, методичними об'єднаннями учителів технологічної галузі освіти

1. Удосконалення знання методики викладання навчального предмета та особливостей розробки поурочного плану-конспекту (структура заняття, формулювання мети уроку, відображення діяльності учителя і учнів), стадії етапів виконання учнівського проекту.

2. Продовження наповнення чи розпочати створення методичного кейса об'єктів учнівських проєктів для виконання у 5-6 класах за новими модельними програмами.

3. Звернути увагу на покращення рівня підготовки вчителями своїх вихованців до участі у Всеукраїнській учнівській олімпіаді з трудового навчання, технологій. Рекомендується при підготовці учня/учениці до III (обласного) етапу олімпіади організувати творчу групу вчителів. Очікується, що кожен член групи працюватиме з дитиною за певним напрямком: конструювання оптимального виробу, його естетичне оформлення, виконання графічних зображень, здійснення ефективного пошуку в мережі Інтернет зразків-аналогів тощо.

4. Організація роботи над вдосконаленням навичок із застосування інформаційних технологій в професійній діяльності учителя:

- застосування вебсервісів для дистанційного навчання в синхронному і асинхронному режимах (інтерактивні дошки, тестування, обмін даними, використання сервісів для проведення занять в ігровій формі та активізації освітньої діяльності, використання можливостей мобільного телефону тощо);

- створення електронних матеріалів з застосуванням пакета офісних програм (звернути особливу увагу на правильне форматування контенту текстових документів і комп'ютерних презентацій, використання електронних таблиць для проведення не складних обчислень, використання додатків для ефективного виконання стандартних дій з інформацією: створення, копіювання, вирізання, вставлення, переміщення тощо);

- створення власного сайту-портфолію та банку ідей в електронній формі;

- запис відеоуроків, майстер-класів, відеодемонстрація окремих практичних дій з поясненням.

5. Мотивація педагогів до здійснення самоосвіти з технологій обробки матеріалів суміжного навчального предмета (обслуговуючих чи технічних видів праці), організація семінарів із проведенням майстер-класів.

6. Активізація участі учителів трудового навчання, технологій в обласних конкурсах, конкурсах місцевого і всеукраїнського рівнів, у роботі обласних творчих груп з трудового навчання, технологій.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ НА ДОПОМОГУ УЧИТЕЛЯМ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

2. Сайт інституту модернізації змісту освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/>

3. Сайт університету менеджменту освіти. URL: <http://umo.edu.ua/>

4. Сайт інституту педагогіки національної академії педагогічних наук України. URL: <http://undip.org.ua/>

5. Сайт державної служби якості освіти України. URL: <http://sge.gov.ua/index.php/uk-ua/>

6. Сайт «Освіта.ua». URL: <http://osvita.ua>

7. Сайт управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації. URL: <https://www.osvita-cherkasy.gov.ua/>

8. Сайт комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». URL: <http://oipoppp.ed-sp.net/>

9. Сайт підвищення кваліфікації педагогічних працівників. URL: <https://sites.google.com/view/choipopkursy>

10. Відкрита група в соціальній мережі Фейсбук «Міністерство освіти і науки України». URL: <https://www.facebook.com/UAMON>

11. Відкрита група соціальної мережі Фейсбук «Трудове навчання в українській школі». URL: <https://www.facebook.com/groups/1775468302718754/?fref=ts>

12. Сайт КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР» для дистанційного навчання учнів «Дистанційна школа для учнів». URL: <https://is.gd/d4SIKs>

13. Сайт інтернет-спільноти учителів трудового навчання, технологій «Віртуальна майстерня». URL: <https://virtualna-majsterna2.webnode.com.ua/>

14. Сайт «Учителю технологій НУШ». URL: <https://virtualna-majsterna.webnode.com.ua/>

15. Сайт «Дистанційна освіта з трудового навчання, технологій». URL:

<https://sites.google.com/view/videtrud/>

17. Канал YouTube «Трудове навчання» методиста інституту. URL: <https://www.youtube.com/@KonSerg/videos>

18. Сторінки для учителів трудового навчання. URL: <https://sites.google.com/view/trudvideo>

19. Відкрита група соціальної мережі Фейсбук «Світ творчості та ідей (лабораторія технологій)». URL: <https://www.facebook.com/groups/1873113212937463/>

20. Електронні версії підручників. 5-9 класи [Електронний ресурс]. URL: <https://imzo.gov.ua/pidruchniki/elektronni-versiyi-pidruchnikiv/>

21. Сайт Pinterest. URL: <https://www.pinterest.com/>

22. Інтерактивна дошка Padlet. URL: <https://padlet.com/>

23. Вебсервіс для створення вікторин «LearningApps». URL: <https://learningapps.org/>

24. Вебсервіс для створення анонімних опитувань «Mentimeter». URL: <https://www.mentimeter.com/>

25. Вебсервіс для створення тестів у ігровій формі «Kahoot!». URL: <https://kahoot.com/schools-u/>

26. Вебсервіс для активізації навчання «ClassTools». URL: <https://www.classools.net/>

27. Сайт для перевірки написання тексту «Мова – ДНК нації». URL: <https://ukr-mova.in.ua/perevirka-tekstu>

28. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти (наказ МОН від 01.04.2022 №289). URL: <https://is.gd/214cS>